

Секція 24. Економіка, організація та управління підприємствами

КОРОБКОВА ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА

*старший викладач кафедри
комерційного забезпечення транспортних процесів
Одеський національний морський університет
м. Одеса, Україна*

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ДІЮЧОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасних умовах Євроінтеграція України вимагає максимального спрощення митних формальностей, вдосконалення діяльності фіскальних органів та діяльності митно-брокерських організацій, як важливої ланки у процесі здійснення митних формальностей.

Фундаментом вдосконалення системи державного регулювання митної брокерської діяльності повинні стати її ефективність, використання міжнародного досвіду регулювання митної брокерської діяльності.

За індикаторами швидкості виконання митних формальностей, прозорості державного регулювання митної справи, часткою витрат, пов'язаних з доставкою та комерційним обслуговуванням вантажів у кінцевій вартості товарів можна оцінювати якість діяльності фіскальних органів та митно-брокерських підприємств.

На цей час існує багато проблем, пов'язаних зі здійсненням митної брокерської діяльності які є суттєвою перешкодою на шляху спрощення митних формальностей та потребують вирішення. Серед них - недосконале регулювання митної брокерської діяльності, що впливає на сучасний стан митної брокерської діяльності. Незадовільний стан митної брокерської діяльності оказує безпосередній вплив на розвиток національної економіки та євроінтеграційні процеси, що активно відбуваються в Україні (рис. 1).

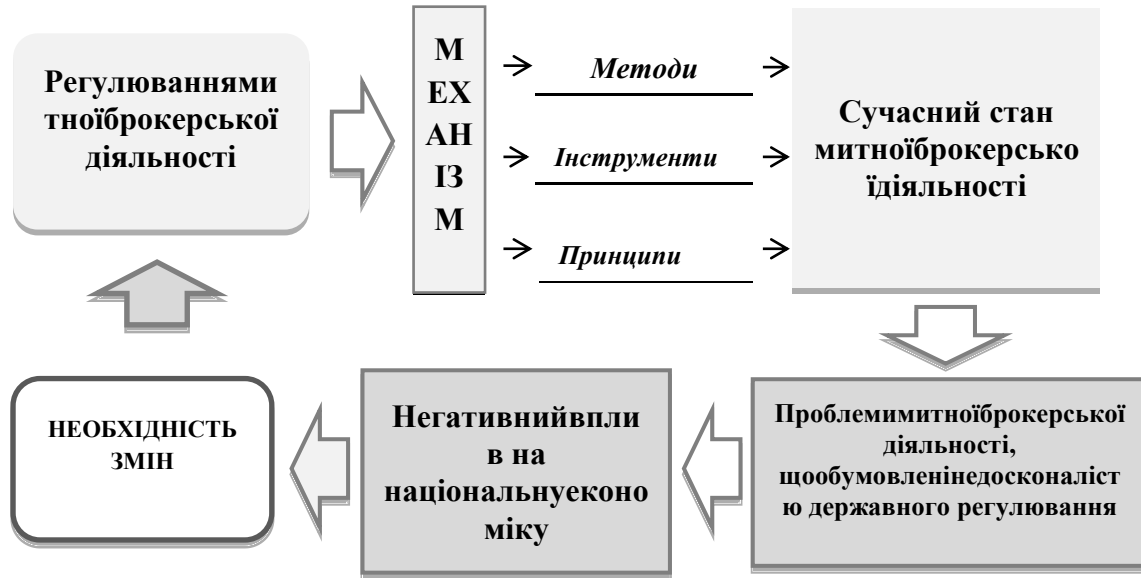


Рис.1 Взаємозв'язок сучасного становища митної брокерської діяльності та її регулювання

Регулювання діяльності митних посередників в Україні можна виділити основні складові регулюючого впливу держави на таку діяльність:

- 1) мета державного регулювання митної брокерської діяльності;
- 2) принципи державного регулювання митної брокерської діяльності;
- 3) методи державного регулювання митної брокерської діяльності;
- 4) інструменти державного регулювання митної брокерської діяльності;

Отже, механізм державного регулювання митної брокерської діяльності вважаємо за доцільне визначати, як систему взаємодії організаційних, економічних, і правових методів, принципів та інструментів у сфері державного регулювання митною справою, що регламентують умови та порядок здійснення митної брокерської діяльності (рис. 2.)

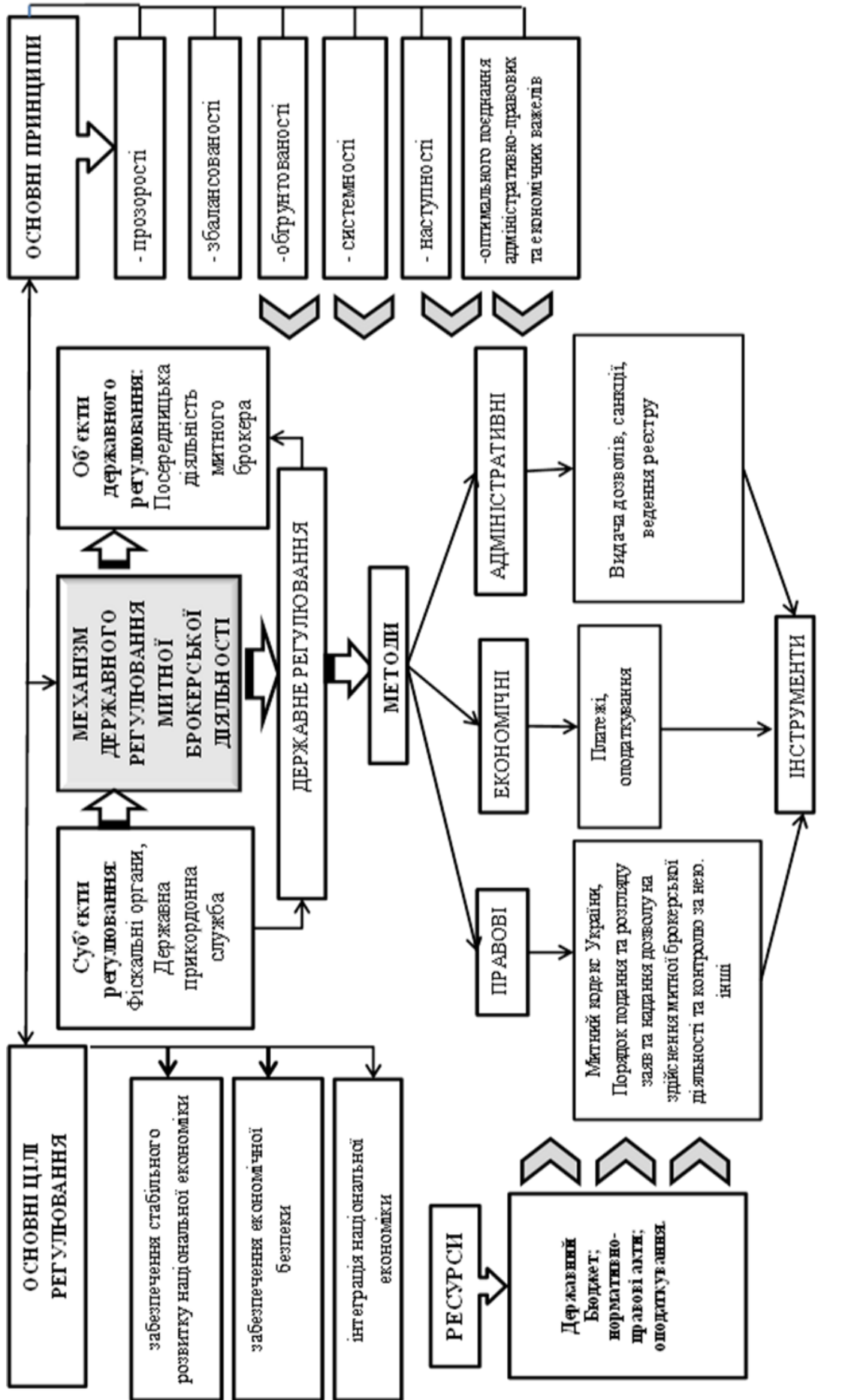


Рис. 2 Існуючий механізм державного регулювання митної брокерської діяльності

*Джерело: Складено автором.

Під принципами контрольної діяльності митних органів за посередницькою діяльністю в галузі митної справи слід розуміти вихідні, керівні, основні ідеї, що вироблені на підставі досягнень науки та практики та є основоположними для здійснення контрольної діяльності митними органами. До класичних принципів державного регулювання митної брокерської діяльності, як правило, відносять: принцип законності; принцип об'єктивності, гласності, доцільності, економічності та оперативності, компетентності, тощо[1];

Отже, мета державного регулювання митної брокерської діяльності полягає у забезпеченні формування та розвитку ефективно функціонуючого ринку посередницьких послуг в митній сфері, створення необхідних умов діяльності та захист інтересів підприємців.

Суб'єктами регулювання у механізмі державного регулювання митної брокерської діяльності виступають:

- Державна фіскальна служба України, яка створена Постановою Кабінета Міністрів України № 160 від 21 травня 2014 р [2], реорганізувавши Міністерство доходів і зборів. Державна фіскальна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок), державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

- Державна прикордонна служба згідно із Наказом Міністерства фінансів України від 04.08.2015 № 693 «Про діяльність митних брокерів» виступає поряд із Фіскальною службою органом, уповноваженим на надання дозволу на впровадження митної брокерської діяльності.

Досягнення мети державного регулювання митної брокерської діяльності

використання різних засобів впливу, що досягається при використанні методів державного регулювання.

Методи державного регулювання митної брокерської діяльності це реалізація впливу Державних органів на таку діяльність. Такий вплив здійснюється через законодавчі та виконавчі органи в митній сфері з метою забезпечення умов їх діяльності відповідно до економічної політики України.

Такі методи можна розділити на:

- правові;
- економічні;
- адміністративні.

Правові методи можна визначити як сукупність нормативно-правових актів, які регламентують діяльність підприємств - митних брокерів.

До них слід віднести: митний кодекс України, що визначає основні засади діяльності митних брокерів, наказ Фіскальної служби України, що затверджує Положення «Про діяльність митних брокерів».

Адміністративні методи – це методи прямого впливу, які безпосередньо діють на митну – брокерську діяльність. До них належать:

- видача дозволів на здійснення митної брокерської діяльності.

Згідно із положенням «Про діяльність митних брокерів» з метою провадження митної брокерської діяльності, підприємства повинні отримати Дозвіл, що надається Державною фіскальною службою України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України відповідно до поданої заяви про надання/переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності.

- ведення реєстру митних брокерів.

Реєстр митних брокерів - це програмно-інформаційний комплекс автоматизованої системи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, призначений для накопичення, систематизації і зберігання відомостей про митних брокерів[].

Економічні методи державного регулювання митної брокерської діяльності впливають на економічні інтереси підприємств – митних брокерів та регулюють їх поведінку. До них віднесемо митні платежі та оподаткування.

Таким чином, в умовах євроінтеграції державне регулювання митної брокерської діяльності потребує трансформації.

Для подальшого вирішення цього складного питання запропоновано механізм державного регулювання митної брокерської діяльності та охарактеризована його компонентна структура: основні цілі та принципи регулювання, суб'єкти та об'єкти регулювання, методи регулювання (правові, економічні, організаційні) та інструменти регулювання.

Цей механізм представлено як *систему взаємодії організаційних, економічних, і правових методів, принципів та інструментів у сфері державного регулювання митною справою, що регламентують умови та порядок здійснення митної брокерської діяльності.*

Отже запропонована схема існуючого механізму митної брокерської діяльності відображує необхідні організаційні елементи для ефективної організації такої діяльності.

Література

1. Данелюк, Василь Іванович. Адміністративно-правові засади контролю за посередницькою діяльністю в галузі митної справи: автореф. дис ... канд. юрид. наук / В. І. Данелюк . – Дніпропетровськ : Б.в., 2011 . – 20 с.

2. Положення про державну фіскальну службу України, затверджене постановою Кабінету міністрів України від 21 травня 2014 р. № 236 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-п>

3. Порядок подання та розгляду заяв і надання дозволу на провадження митної брокерської діяльності та контролю за нею, затверджений Наказом від 04.08.2015 № 693[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1036-15>.